

Оқытудың жаңа инновациялық технологиялары

Тобы:127-16

Дайындаған:Нысанбайұлы Н

Қабылдаған:Адылбекова Э

**Инновациялық оқыту технологиялары.
Оқытудың дәстүрлі және инновациялық
технологиялары. Оқытудың
инновациялық әдістерінің
классификациясы.**

“Жаксы мұғалім мектепке жан кіргізеді”

А.Байтұрсынұлы

«Келер ұрпақ алдында зор жауапкершілік жүгін арқалап келеміз» деген Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың сөзі ұстаз қауымына үлкен тапсырмаларды артып отыр. Еліміздің болашағы көркейіп, дамыған елдер қатарына қосылуы, бүгінгі ұрпақ бейнесімен көрінеді[1]. Дүниежүзілік озық тәжірибелерге сүйеніп, жаңа типті оқыту, яғни әр баланың бойындағы қабілетін дамыту үшін қолайлы жағдайлар жасай отырып, оны жан-жақты дамыту керек. Қазіргі білім беру мазмұны жаңарып, жаңа көзқарас пайда болып, оқытудың жаңа технологиясы өмірге келді. Яғни педагогикалық технология ұғымы іс-әрекетімізге кеңінен еніп, қолданылуда.

Н.Ә.Назарбаев

Инновациялық оқыту технологиялары.

Оқыту технологиясының жалпы сипаттамасы. "Оқыту технологиясы" ұғымы педагогикада және жеке әдістемеде әсіресе соңғы уақытта кең таралып отыр. Байқауымызша, бұл ұғымның педагогикада пайда болуы техногендік өркениеттің дамуымен байланысты және XX ғасырдың басындағы Еуропаның елдері мен АҚШ-та "технология" ұғымының өзі де, оған байланысты мәселелер де арнайы зерттеулерге арқау бола бастаған кезге жатады. XX ғасырларда педагогика шеңберінде "педагогикалық технология" термині туындады. Осы кезеңде педагогикалық техника ұғымы да кеңінен қолданылады. "Педагогикалық технология" ұғымы рефлексология идеяларына негізделген.

"Білім берудегі технология" термині оқытудың техникалық құралдарын (ОТҚ) қолдаумен техникалық құралдарын қолдану әдістемесі мәселелерін қарастыруда оқыту технологиясы (50-60 жж.), сондай-ақ педагогикалық технологиялар термині қолданыла бастады. 60-жылдары педагогикалық технология қандай да бір әдістемені, мысалы, бағдарламалық оқытуды ғылыми негіздей отырып қолданылуы тиіс деген түсінік қалыптасты. 70-жылдарға қарай педагогикалық тәсілі туындады.

Педагогикалық әдістер технологиясы, яғни, оқу процесін өзін немесе оқытуды құру технологиясы пайда болды. Осы бағыттың тұңғыш перзенті және педагогикалық технологиялардың салынатын іргетасы бағдарламалық оқыту болды. Оған тән сипат – оқу мақсаттарын нақтылап алып, соларға бөлік-бөлігімен бірізділікпен жету. Бұл сипаттамада оқыту технологиясының арқауы мектептегі оқыту жүйелерін құрастыру болып табылады.

70 – жылдары жүйелілік тәсілдің дамуына байланысты педагогикада педагогикалық технологиялар нақты белгіленген мақсаттарға сай оқу процесін басқаруға бағытталған дидактикалық міндеттерді шешуі тиіс деген идея қолданыс тапты. Бұл бағыттың мәні мектеп жұмысының толық басқарымдылығы идеясында жатыр.

70-80 жылдары оқыту технологиясы және оқу процесінің технологиясы термині пайда бола бастады. Кейінірек педагогикалық технология термині көбінде оқыту технологиясы терминімен теңестірілді.

Кеңінен қолданылатын "оқыту технологиясы", "білім беру технологиясы", "оқу процесінің технологиясы", терминдері ақыр аяғында оқу–тәрбие процесін ұйымдастыру және басқару дегенге келіп сақты.

Жаңа педагогикалық технологиялар білімді демократияландыруға және ізгілендіруге, оқытудың сапасын арттыруға, басқару тиімділігін жетілдіруге, білім алушылардың дамуына бақылау жасауға негізделген. Студенттер мен тыңдаушыларды ХХІ ғасырдың ақпараттық заманында еркін өмір сүруге, өмірде еркін бағдар алатындай және өзінің жеке ойы мен пікірі қалыптасқан тұлға тәрбиелеуде инновациялық технологиялардың алар орны ерекше.

Қазіргі таңда елімізде заман талабына сай білім беруді ізгілендіруге үлкен мән берілуде. Бұрын орта білім беретін мектептің негізгі міндеті білім беру мен дағды біліктіліктерін қалыптастыру болып келсе, қазіргі міндеті – ойы ұшқыр, жан-жақты дамыған жеке тұлғаны тәрбиелеу.

Соңғы жылдары педагогикалық теорияда уақыт талабына сай жаңа терминдер, жаңа ұғымдар пайда болып, педагогика ғылымының басқа да пәндермен байланысын тағы да толықтырып отыр.

Мысалы, ағарту саласында жиі қолданылып жүрген «инновация» (латынның *innove* – жаңа, жаңа әдіс, әдістеме, технология, бағдарлама) терминінің өзі ауызекі тілдік айналымда ХҮІІІ ғасырдың өзінде пайда болса, ХІХ ғасырда ол ғылыми арнада кеңінен қолданыла бастаған.

Қазіргі таңда жаңа технологияларды ағарту саласында тиімді әрі сапалы қолдану үшін оның бірнеше әдіс-тәсілдері де айқындалып отыр. Бұл инновациялық әдістер оқытушының педагог ретінде жұмыс істеу әдіс-тәсілін, тыңдаушылармен қарым-қатынасын біршама өзгертіп отыр. Соңғы кездері «оқыту үрдісі» ұғымы педагогтың студентке белгілі бір білім, дағды, білік пен құндылықтар беру мақсатындағы үрдіс ретінде түсіндіріліп жүр және интерактивтік оқытудың кеңінен қолданылып жүрген мынадай әдістер топтамасы аталады:

Инновациялық технологиялар – ол білім саласындағы қолданатын жаңа ақпараттық технологиялар, ғылым жетістіктеріне негізделіңген әдістер

технологияның артықшылықтары

**Біріншіден, технологияда түпкі нәтиже дәл анықталады.
Дәстүрлі педагогикада мақсатқа жету жолдары анық болмайды.
мақсат дәл болғандықтан, оны дәл анықтауға мүмкіндік бар.**

**Екіншіден, мақсат диагностикаға сүйеніп қойылғандықан,
оған жету үшін істелетін жұмыстардың нәтижесі объективтік
әдістер арқылы тексеріледі.**

Үшіншіден, мұғалім дайындықсыз оқыту процесін жүзеге асыра алмайды.

**Төртіншіден, әдістемеде сабақ жоспарлары – мұғалімнің жоспары, оқыту процесінде
жұмыс істейтін мұғалім. Ал технологияда оқушылардың оқуіс-әрекетінің түрлері және
көрсетілген жоба жасалады. әдістеме бойынша әр мұғалім сабақ жоспарын өзінше
жасайды, демек сабақта оқушылардың іс-әрекеті де түрліше ұйымдастырылады.**

технологияның кезеңдері

оқытудың мақсатын диагностика арқылы қайта тұжырымдау

жаңа мақсатқа жету кезеңдерін белгілеу

диагностика негізінде оқытудың жаңа мақсатын қою

Технологияда оқушыда қалыптасқан сапа, іскерлік, қасиет
анық суреттеледі

Тексеру құралдары арқылы оқушының сапасы, қажеттіліктері, іскерліктері, даму, қалыптасу деңгейлері анықталады. Оқушының деңгейі бұрынғы деңгейімен салыстырылады, жаңа мақсат қойылады. Сонымен, мақсат анық болмаса оқу процесінің жетілдірілуіне кедергі жасалады.

Білім берудің инновациялық әдістері мен технологиялар

бейтарап - оқушы "объект" ретінде
(тындайды және қарайды);

белсенді- оқушы "субъект" ретінде
(өзіндік жұмыс, шығармашылық
тапсырма);

интерактивтік – әрекеттестік (қарым-
қатынас)

Оқытудың инновациялық әдістерінің классификациясы.

Оқу-танымдық қызметі бойынша

Имитациялық

Ойын

Оқу ойын

Іскерлік ойын

Ойынның жағдайы

Белсенді режимдегі
тренинг

Ойын рәсімдері
және әдістері

Ойын емес

Case-study

ТРИЗ

Имитациялық емес

Мәселе бойынша
дәріс, дәріс-пресс-
конференция

Іскерлік ойын

Ойынның жағдайы

Белсенді режимдегі
тренинг

Ойын рәсімдері және
әдістері

Оқытудың инновациялық әдістерінің классификациясы.

қатысушы саны бойынша

Жеке

Топтық

Ұжымдық

Триада
және
диада

ұйымдастырылған жері бойынша

Аудиториялық

Аудиториялық емес

жолсапарлы

Экскурсиялық

компьютерді қолдану принципі бойынша

Дербес
компьютерсіз

Компьютерлік
ойындар

Компьютерлік
бағдарламалар
негізінде

Оқытудың инновациялық әдістерінің классификациясы. – қатысушылардың іс-әрекеттерінің үлгілері бойынша

1

- Әрекеттердің және пәндердің әр-түрлі белгілері бойынша ранжирование жасау

2

- Әлеуметтік-психологиялық, басқару, зерттеу және инженерлік-жобалау есептерді шығару

3

- Келіспеушілік, басқару жағдайларындағы әрекеттердің тактикасын талдау

4

- Көңіл қабілеттілігінің, ойлау тездігінің демонстрациясы және тренинг арқылы дамыту

5

- Нысандарды жобалау және конструкциясын жасау

6

- Құрылымдарды және үдерістерді оңтайландыру

Педагогикалық технология ұғымы

В.П.Беспалько педагогикалық жүйені «педагогикалық үдерістер жүретін жүйе» деп қарастырады. Оның тұжырымдамасында педагогикалық жүйенің құрылымында қайсыбір ғылыми теорияның екі алғышарты қарастырылады, олар: теориялық тұрғыдан шешетін мәселе мен оны шешу технологиясы.

Педагогикалық технологиялар жайлы еңбектерді зерделей отырып, оның төмендегідей елеулі белгілерін атауға болады:

- технология нақты бір педагогикалық бағытпен зерттеліп даярланады, оның негізінде алға қойған мақсатқа жетудің нақты ережесіне қол жеткізетін автордың немесе ұжымның құндылық бағдары мен мақсаты жатқызылады;
- педагогикалық технология алға қойылған мақсатқа сәйкес құрылады, ол нәтижеге жетуді қамтамасыз етуге тиісті;
- педагогикалық технология элементтерін кез-келген мұғалім өзіндік тәжірибесіне және оқушылардың жеке ерекшеліктеріне сай, кезеңдеп жүйелі түрде жүзеге асыруы қажет;
- педагогикалық технологияның негізгі бөлігі оқытудың аталмыш стратегиясына сәйкес, іс-әрекет нәтижесін айқындаудың критерийлері мен құралдарын анықтайтын диагностикалық тәсілдер болып табылады.

Инноватика, инновация ұғымдары

- Негізінен "инноватика" ұғымының мәні, латынның in-novus деген сөзінен шыққан, "жаңарту, өзгерту" мағынасын береді.
- Инновация мәселелерімен айналысып жүрген бірқатар ғалымдардың еңбектерінен олардың берген анықтамаларын талдай келе біз бұл ұғымның төркінін белгілі уақыт арасында жаңашыл идеяны қайта қарау, жаңалау деп айтқанды жөн көреміз. Жалпы алғанда, бұрыннан белгілі қолданыста жүрген идеялар жаңа бағытта ұсынылса, мұның өзін инновациялық деп қарастырады. Олай болса, «инновация» деген ұғымды "жаңалық", "жаңа әдіс", "өзгеріс", "әдістеме", "жаңашылдық", ал инновациялық үдерісті "жаңа әдістеме құралы" деп түсіндіруге болады.

Танымал педагогикалық технология

Педагогикалық технологиялар түрлері өте көп, оларды түрлі белгілеріне қарай жіктейді. Қазіргі таңда ең көп қолданылатын технологиялар төмендегідей:

- Тірек сигналдар парақтары технологиясы.
- Оқушылардың оқу әрекеттерін қалыптастыру технологиясы
- Дифференцияланған оқыту технологиясы
- Оқу-ойын технологиясы
- Коммуникативті-диалогті әрекет технологиясы
- Телекоммуникациялық технология
- Мультимедиа-технологиялар
- Интернет-технологиялар
- Кейс-технологиялар
- Жобалық технология

Желілік технология

негізінен компьютерлік желілерге сүйенеді, оқушыларды оқу-әдістемелік материалдармен қамтамасыз етуді, сондай-ақ оқушы мен оқытушы арасындағы интерактивті өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Тірек сигналдар парақтары технологиясы

Схемалар басты және негізгіні ерекшелеу, логикалық байланыстарды іздеу және орнату оқушыларға сабақты игеруге көмектеседі. Байланыс схемаларын оқытушы үнемі қолданамыз.

Оқу-ойын технологиясы

Оқу ойыны оқушы мен оқытушы белсенді болып, үлкен дайындықпен жүзеге асқан жағдайда ғана оң нәтиже береді. Ойын түрлері өте көп.

Мультимедиа-технологиялар

Мәтін, кескіндер, видеокадрлар, анимациялық объектілер, дыбыстар, мультипликация, музыка т.б.

қамтитын құжаттарды бір уақытта, интерактивті бағдарлама ретінде бейнелейтін жаңа ақпараттық технология.

Жобалап оқыту технологиясы.

Жобалау оқыту технологиясының кең таралған түрлерінің бірі. Жобалық технология оқушылардың іс-әрекетін түрлендіріп кеңіте түседі. Жобалауға арналған жұмыс бір тақырыпта балалар ұжымының және зерттеудің әртүрлі бағытын жалпылайтын жұмыс.

Оқушылардың ғылыми жобалардың пайдалылығы аздаған болса да зерттеу жұмысын жүргізіп, оның әдіс-тәсілдерінде болады.

Қорытынды

«Қазақстан-2030» атты еліміздің стратегиялық бағдарламасында ең негізділерінің бірі- жоғары интеллектуальды жастарды жан-жақтылыққа тәрбиелеу, олардың потенциалдық деңгейінің көтерілуіне үлес қосу. Сондықтан, ұстаз-мұғалімдер қауымының алдына өте үлкен міндет жүктелді.

Болашақ мұғалімдердің информатиканы оқытуды ұйымдастыру барысында оқытудың инновациялық технологияларын пайдалану қабілеттерін арттыру арқылы олардың ақпараттық, коммуникативтік, жобалық және әдістемелік құзыреттіліктерін қалыптастырамыз.

Жаңа педагогикалық технология баланың жетілген тұлға ретінде дамуы үшін маңызы зор. Ал осы жаңа технология таратушы, үйретуші, өзінің шығармашылық еңбегінде жүйелі қолданушы, насихаттаушы ол – мұғалім. Жаңаша ойлай білсең ғана- ұстазсың. Сол себептенде жаңа технологияны енгізуші – таратушы тұлғаға үлкен талаптар қойылып отыр.

Ұстаздардың алдына қойған міндет – оқытудың әдіс – тәсілдерін үнемі жетілдіру. Әрбір педагогикалық технология – жеке тұлғаның өзін - өзі дамытуға, оның өзіндік шығармашылық қабілеттерін арттыруға қажетті іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыруға қолайлы жағдай жасауға қажетті объективтік әдістемелік мүмкіндіктерді қамтиды.

Әдебиеттер

- Полат Е.С. Білім саласындағы жаңашыл мұғалімдердің ақпараттық технологиялары. «Академия», 1999 ж.
- Әбиев Ж, Құдиярова, Бабаев Педагогика «Нұрлы әлем»
- Секербекқызы С.Р. Жобалау және кейс технологиясы. «Ұстаз үні».2007ж.
- Бұзаубақова К.Ж. Жаңа педагогикалық технологиялар. – Тараз: ТарМУ, 2003
- Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования /Под ред.– М.
- Көшкімбетова С.А., Т.К.Кенжебаев Мектептің оқу тәрбие үрдісіне инновациялық технологияларды ендіру жолдары. Тараз университеті, 2004.
- Пахомова Н.В. –Учебный проект: Его возможности. «Учитель», N4-2000.
- Қазақ грамматикасы, Алматы «Жазушы», 1990 ж. 681-717 беттер.

- Е.Қ.Балапанов Б.Бөрібаев, Г.Мадиярова, М.Балабекова Windows 95 Алматы, 1999 жыл,
- Информатика 30 сабақ. Е.Қ.Балапанов Б.Бөрібаев, А.Дәулетқұлов Алматы, 1998 жылы
- Общая информатика. С.Симонович, Г.Евсеев, А.Алексеев, Москва, 2000ж.
- Специальная информатика. С.Симонович, Г.Евсеев, А.Алексеев, Москва, 2000ж.
- Информатика Н.Ермеков, М.Ермеков, С.Ноғайбаланова Алматы, Жазушы, 2002жыл.
- О.Ефимова, В.Морозов Курс компьютерной технологии. 1 том Москва, АБФ, 1998г.
- О.Ефимова, В.Морозов Курс компьютерной технологии . 2 том Москва, АБФ, 1998г
- Информатика негіздері №1,5 2002 жыл журнал.
- Д.Ш.Матрос, Д.М.Полев, Н.Н.Мелникова. Управление качеством образования на основе новых информационнық технологий.

Назарларыңызға рахмет!!!

